

FRANCOUZSKÁ KINEMATOGRAFIE V OBDOBÍ 1896–1959

FAV 328

22. 11. 2018

Mgr. Šárka Gmitterková

HENRI-GEORGES CLOUZOT (1907 – 1977)

Přední režisér francouzských noirových filmů

Témata zrady, zbabělosti a nejrůznější podvodů

Žánrové filmy pracující s napětím, světlem a mizanscénou

Debut v období okupace – *Vrah bydlí v čísle 21* (1943)

Kontroverzní film *Havran* (1943)

Poválečné filmy *Mzda strachu* (1953), *Ďábelské ženy* (1955) a *Pravda* (1960)

Manželka herečka Vera Clouzot

ot et Suzy Delair
ue - Circa 1947

HAVRAN (1943)

Různě interpretovaný a často dezinterpretovaný film

Zakládá se na skutečné události – r. 1917 vypukla aféra s anonymními dopisy ve městě Tulle

V Havranovi série dopisů, které útočí na pověst hlavně dr. Germaina

Film vypovídá o mentalitě maloměsta >> neširoce pomluvy, ale zároveň si dávejme pozor na to, kdo nás sleduje

Po válce na dva roky zakázán; Clouzot nemůže stejně dlouho točit

Proti snímku vystupuje jak levice, tak pravice; stejně tak německé úřady

ĎÁBELSKÉ ŽENY (1955)

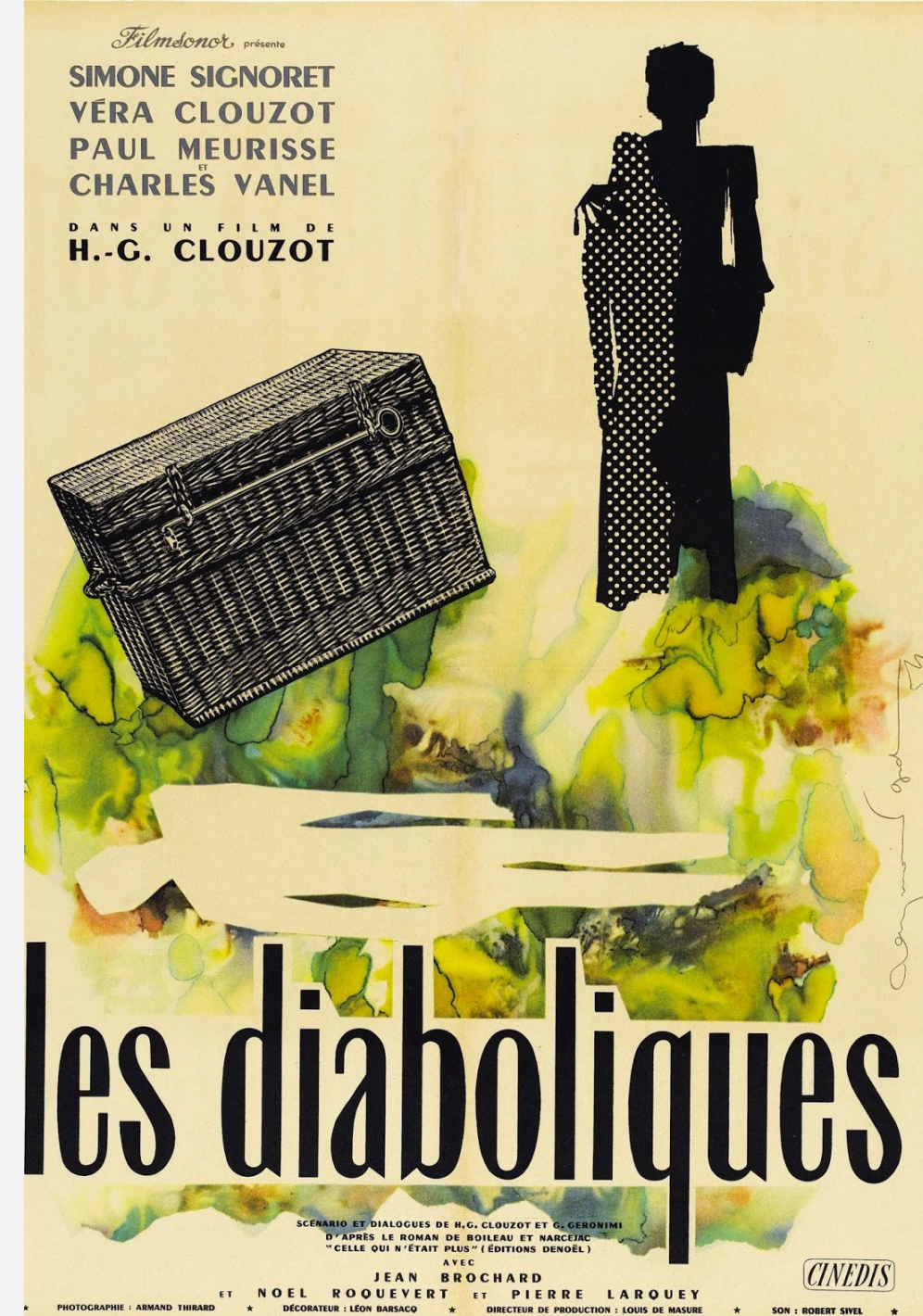
Adaptace románu *Ta, která už nebyla* Pierra Boileau a Thomase Narcejaca >> Hitchcock měl o látku údajně také zájem

Psychologický thriller s prvky hororu

Milostný trojúhelník – manželka Cristina, manžel Michel a jeho milenka Nicole >> dvě femmes fatales

V závěru otevřený apel na diváky, aby neprozrazovali zápletku

Jeden z nejúspěšnějších filmů roku 1955

Ne soyez pas
DIABOLIQUES !

Ne détruisez pas l'intérêt que pourraient
prendre vos amis à ce film.

**Ne leur racontez pas
ce que vous avez vu.**

Merci pour eux.

NÁVRAT Z EXILU / JULIEN DUVIVIER

- Duvivier do exilu odchází záhy po vypuknutí války
- Bytostný kosmopolita + téma migrace a exilu se jeho filmy prolínalo vždy
- V USA pracoval už roku 1938 na filmu *The Great Waltz* >> americká kariéra ale neúspěšná, v USA v podstatě outsider
- Stejně jako Jean Renoir nebo René Clair neudržel kontakt s domovinou >> po válce vede k řadě problémů
- Otázka kolektivní viny + otázka návratu exulantů, které ale společnost vnímá jako emigranty (nucený X dobrovolný odchod z vlasti)
- Jak René Clair, tak Jean Renoir po svém návratu do Francie točí nekonfliktní nostalgické filmy
 - *Mlčeti zlato* (René Clair, 1947)
 - *Francouzský kankán* (Jean Renoir, 1955)

PANIKA (1946)

„Chtěl jsem zpracovat látku, která by odrážela dobovou atmosféru. Víím, že je jednodušší natáčet filmy poetické, milé a okouzující, kde by vynikla líbivá kamera, ale svou povahou jsem přitahován tématy hořkými, temnými a drsnými. O čem je *Panika*? O tom že lidé nejsou milí, že dav je shluk hlupáků a že nezávislí lidé se vždy mýlí a že vždy skončí jako součást stáda“ (J. Duvivier, prosinec 1946)

Rezonance dobové atmosféry – lynčování, síla davu, vynucená konformita a ochota uvalit vinu na nezapadající jedince

Pozdní poetický realismus

V roli pana Hira Michel Simon >> poměrně robustní a ční nad zbytkem obyvatel pařížské čtvrti Villejuif jak fyzicky, tak intelektuálně

Citelná deziluze ze společnosti

ANDRÉ BAZIN 1918–1958

Kritik, teoretik, novinář, publicista, zakladatel filmových klubů a propagátor kinematografie

Napsal asi 2500 textů, z nichž známe pouze část

Značný vliv na filmaře francouzské nové vlny

Jednak svým důrazem na důležitost filmového realismu

Za druhé jako spoluzakladatel časopisu *Cahiers du Cinéma*

ONTOLOGIE FOTOGRAFICKÉHO OBRAZU (1945)

- Lidstvo od nepaměti má zachycuje a uchovává skutečnost prostřednictvím zobrazení
 - „komplex mumie“ (nabalzamovat realitu, učinit ji nesmrtelnou)
- Dějiny umění nám ukazují stále větší inklinaci k realismu
- Nový impuls do umění vnáší fotografie, protože osvobozuje dosavadní umělecké formy od povinnosti co nejvěrněji zachytit skutečnost.
- Mechanická reprodukce >> do zachycení světa nevstupuje člověk (malíř, sochař) a tím pádem, jakkoliv minimalistická, interpretace, ale technologicky objektivní přístroj – fotoaparát, kamera.
- Filmový/fotografický záznam jako doslovný otisk reality – re-prezentace jako zpřítomnění minulého divákovi tady a teď
- Akt natáčení/fotografování totožný s produkcí zcela neopakovatelného a jedinečného okamžiku

PROTI MONTÁŽI

- Montáž chce vytvořit novou realitu manipulací s jedinečnými, časoprostorovými jednotkami a tím zrazuje skutečné poslání filmu >> montáž jako narušení klíčové funkce kinematografie, kterou je realistické zachycení předkamerové reality.
- Preference hloubky pole (plan-sequence) >> rozvržení akce do několika plánů nebo delších záběrů, např. filmy Orsona Wellese nebo Williama Wylera, kde oceňoval integritu scény a akce, a implicitně přítomné interpretační bohatství.
- Zároveň oceňoval neorealisticke filmy pro jejich pozornost k detailu, také pro jejich fragmentárnost, která ale vychází z natáčení v reálných podmínkách a ne ze snahy vytvořit z dílčích jednotek další komponent.
- >> oba směry splňují jeho definici realismu, ale každý úplně jinak